

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY

KIN.403.4.2024

Piotr Szalas
p.o. Dyrektor
Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu
ul. Traugutta 30/30A
26-610 Radom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/24/002 Realizacja wybranych wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli P/21/031
„Zarządzanie pasem drogowym w miastach”.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu, ul. Traugutta 30/30A, 26-610 Radom (dalej: MZDiK).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Szałas - pełniący obowiązki Dyrektora MZDiK od 10 lipca 2024 r. do dnia zakończenia kontroli. W okresie objętym kontrolą dyrektorem MZDiK był Piotr Wójcicki (w okresie od 6 października 2016 r. do 30 czerwca 2024 r.) (akta kontroli str. 2-7)
Zakres przedmiotowy kontroli	Zarządzanie pasem drogowym – sposób realizacji wniosków pokontrolnych NIK
Okres objęty kontrolą	Lata 2021 – 2024 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Infrastruktury
Kontroler	Maria Rainczuk, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KIN/54/2024 z 5 sierpnia 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK po kontroli P/21/031 *Zarządzanie pasem drogowym w miastach*.

Uzasadnienie oceny ogólnej

MZDiK prowadził skuteczny monitoring pasa drogowego, w latach 2021 - 2024 (do 31 lipca) pracownicy MZDiK przeprowadzili 4 234 kontrole pasa drogowego ujawniając 417 przypadków zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi. W stosunku do 2 783 kontroli w latach 2019 r. - 2021 r. (30 czerwca) było to o 34% więcej kontroli i 55% więcej przypadków wykrycia zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi. Oględziny ulic Radomia przeprowadzone w trakcie kontroli NIK ujawniły jeden przypadek zajęcia pasa drogowego bez zgody MZDiK, tj. o 60 mniej niż podczas poprzedniej kontroli NIK³. MZDiK – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - we wszystkich stwierdzonych przypadkach zajęcia pasa drogowego bez wymaganego zezwolenia nakładał kary administracyjne z tego tytułu. Nie stwierdzono przy tym przypadków legalizacji zajęcia pasa drogowego, tj. udzielania zgody na zajęcie pasa drogowego za okres przed złożeniem wniosku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Realizacja wniosków pokontrolnych.

W wystąpieniu pokontrolnym po kontroli P/21/031 *Zarządzanie pasem drogowym w miastach* przeprowadzonej w MZDiK sformułowano dwa wnioski pokontrolne o:

- zaprzestanie legalizacji zajęć pasa drogowego dokonywanych bez zezwolenia zarządcy drogi i bezwzględne nakładanie kar za umieszczanie obiektów bez zgody zarządcy drogi,
- wprowadzenie mechanizmu monitorowania sieci drogowej zapewniającego wykrywanie zajęć pasa drogowego bez zgody zarządcy oraz nieprzestrzegania warunków wydanych zezwoleń.

1.1 Zaprzestanie legalizacji zajęć pasa drogowego dokonywanych bez zezwolenia zarządcy drogi i bezwzględne nakładanie kar za umieszczenie obiektów bez zgody zarządcy drogi.

Opis stanu faktycznego

Sprawy związane z wydawaniem zezwoleń na zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontami i utrzymaniem dróg, na budowę i przebudowę zjazdów oraz sprawy postępowań o nielegalne zajęcie pasa drogowego prowadził Dział Zarządzania Pasem Drogowym - Oddział Zajęcia Pasa Drogowego MZDiK.

Od 27 sierpnia 2021 r. w przypadku zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi, zajęcie nastąpiło na okres dłuższy, niż określono w zezwoleniu zarządcy drogi oraz zajęcie nastąpiło na powierzchni większej, niż określono w zezwoleniu, Zarządca wymierzał, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną.

(akta kontroli str. 66-149)

Szczegółowym badaniem objęto 30 protokołów (11,4%) stwierdzających nielegalne zajęcie pasa drogowego oraz postępowań wszczętych na ich podstawie w latach

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oględziny przeprowadzone w toku kontroli NIK w 2021 r. ujawniły 61 przypadków zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi.

2021-2024 (do 31 lipca), w tym m.in. na: przyłączach gazowych, budowie zjazdu, awarii na studni kanalizacyjnej, umieszczeniu pawilonu handlowego oraz umieszczeniu reklam w pasie drogowym.

(akta kontroli str. 26-31)

We wszystkich przypadkach poddanych kontroli nielegalne zajęcie pasa drogowego stwierdzone przez pracownika MZDiK skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴ (dalej: KPA) w celu przywrócenia pasa drogowego do stanu poprzedniego i nałożenia kary z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego. Zarządca drogi, w drodze decyzji administracyjnej, nakładał administracyjną karę pieniężną na podmiot bezprawnie zajmujący pas drogowy w wysokości 10-krotności opłaty za zajęcie pasa drogowego, co było zgodne z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁵. Nie stwierdzono przypadków, w których po wykryciu zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi wydawano za ten okres decyzję o wyrażeniu zgody na jego zajęcie zamiast nałożenia kary administracyjnej. Wszystkie nałożone kary (z 30 przenalizowanych postępowań) zostały zapłacone, w łącznej kwocie 24.436,51 zł, w tym w 2022 r. - 12 kar na kwotę 16.175,98 zł, w 2023 r. - 11 kar na kwotę 2.154,45 zł i w 2024 r. (do 31 lipca) - 7 kar na kwotę 6.106,08 zł.

(akta kontroli str. 11-15, 26-64, 57-64)

1.2 Wprowadzenie mechanizmu monitorowania sieci drogowej zapewniającego wykrywanie zajęć pasa drogowego bez zgody zarządcy oraz nieprzestrzegania warunków wydanych zezwoleń.

Opis stanu
faktycznego

Dyrektor MZDiK określił w dwóch zarządzeniach zasady przeprowadzania przeglądów pasa drogowego oraz przeglądów dróg publicznych i wewnętrznych zarządzanych przez MZDiK, tj.: *Zarządzenie nr 28 Dyrektora MZDiK z 17 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad przeprowadzania kontroli pasa drogowego ulic krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych i wewnętrznych w granicach administracyjnych miasta Radomia w zakresie reklam zlokalizowanych w pasie drogowym oraz Zarządzenie Dyrektora MZDiK nr 79/A/NA/2013 r. z 1 października 2013 r. w sprawie zasad przeprowadzania przeglądów dróg publicznych i wewnętrznych w zarządzie MZDiK.*

(akta kontroli str. 8-18)

W okresie objętym kontrolą pracownicy MZDiK przeprowadzili łącznie 4 234 kontrole pasa drogowego (1130 w 2021 r., 1181 w 2022 r., 1193 w 2023 r. i 730 w 2024 r. - do 31 lipca), 1547 kontroli wydanych decyzji na zajęcie pasa drogowego⁶ (447 w 2021 r., 421 w 2022 r., 381 w 2023 r. oraz 298 w 2024 (do 31 lipca) oraz 23 kontrole przywrócenia pasa drogowego do stanu poprzedniego (4 w 2021 r., 9 w 2022 r., 8 w 2023 r. i 2 w 2024 r. (do 31 lipca). W toku tych kontroli stwierdzono łącznie 417 zajęć pasa drogowego bez wymaganej zgody zarządcy drogi, w tym 151 w 2021 r., 131 w 2022 r., 97 w 2023 r. i 38 w 2024 r. (do 31 lipca).

W okresie objętym kontrolą zarządca drogi nałożył 349 kar administracyjnych (według stanu na 31 lipca 2024 r.) za nielegalne zajęcie pasa drogowego, w tym 56 w 2021 r., 168 w 2022 r., 87 w 2023 r. i 38 w 2024 r. (do 31 lipca), a 29 postępowań było w toku.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 572.

⁵ Dz.U. z 2024 r. poz. 320 ze zm.

⁶ Kontrola polegała na sprawdzeniu stanu faktycznego zajęcia pasa drogowego (powierzchnia), terminu zajęcia pasa drogowego. W przypadku robót drogowych np. budowa zjazdu - sposobu zabezpieczenia robót i warunków zezwolenia wydanych przez zarządcę drogi.

(akta kontroli str. 23-56, 661-684)

Oględziny pasa drogowego 30 odcinków dróg⁷ w mieście Radom (będących zarządzanych przez Prezydenta Miasta Radomia) przeprowadzone przez kontrolera NIK w dniu 26 sierpnia 2024 r. wykazały obecność w pasie drogi 22 obiektów niezwiązanych z prowadzeniem ruchu, w tym 14 ogródków, 1 reklamy wolnostojącej, 3 reklam zamontowanych na wysięgnikach w świetle drogi oraz 4 miejsc, w których trwały roboty w pasie drogowym. Spośród 22 ww. obiektów 1 reklama wolnostojąca znajdowała się w pasie drogowym bez zgody MZDiK. Pozostałe obiekty umieszczone w pasie drogowym posiadały zgodę zarządcy drogi. W sprawie wykrytej jednej reklamy wolnostojącej bez zgody zarządcy drogi zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie przywrócenia pasa drogowego do stanu poprzedniego i naliczenia kary za zajęcie pasa drogowego w trybie art. 40 ust. 12 ustawy o drogach publicznych.

(akta kontroli str. 65-149, 160-370)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Infrastruktury. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 19 grudnia 2024 r.

Kontroler
Maria Rainczuk
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Infrastruktury
p.o. Dyrektor
Paweł Zambrzycki

/podpisano elektronicznie/

.....
podpis

/podpisano elektronicznie/

.....
podpis

⁷ Ul. wylotowe: Zwolińskiego, Aleja Wojska Polskiego, Wolanowska, NSZZ Solidarność, Kozienicka, Wierzbicka, Kielecka, Lipskiego, Walentynowicz, Słowackiego; ul. Śródmiejskie: 1905 Roku, Żeromskiego, Malczewskiego, Podwalna, Mickiewicza, Moniuszki, Kilińskiego, Piłsudskiego, Focha, Plac Konstytucji 3 Maja; ul. w strefie zabudowy: Średnia, Górna, Odrodzenia, Żurawia, Radiowa, Uniwersytecka, Sedlaka, Kelles Krauza, Czarnoleska, Kierzkowska.